

اعتراض گسترده به قتل یک نوجوان در کابل

اختطاف چیان علنی اعدام شوند

صفحه ۶

کرسی‌ها خالی و نصاب ناتکمیل

کامل نبودن نصاب مجلس نماینده‌گان و غیرحاضری اعضای آن، واکنش‌های متفاوت هیأت اداری و هم‌چنان نماینده‌گان را برانگیخته است و دیروز نیز به دلیل عدم موجودیت نصاب کامل، مجلس نتوانست در مورد قضایای مربوط فیصله کند.

نمایندگان می‌گویند آن اعضای که غیرحاضر می‌شوند باید نام‌شان به رسانه‌های محلی داده شود تا موکلین‌شان در این مورد آگاهی داشته باشند.

عبدالروف ابراهیمی، رییس مجلس نماینده‌گان روز شنبه (۱۱ ثور) با انتقاد از غیبت اعضای مجلس گفت که نماینده‌گان مردم برای امروز در داخل تالار حضور ندارند و به اساس عدم تکمیل نصاب، تصمیم گرفته نمی‌توانیم و مسؤولیتش به نماینده‌گانی است که غیبت دارند.

او خطاب به نماینده‌گان غیرحاضر گفت: «وکیل صاحب غیابت داری... چوکی مردم در داخل تالار خالی است. این چقدر بد است. این زیبایی به تو ندارد... بسیار تاسف‌آور است امروز تو حضور خود را نداری... مجبور نکند لیست شما را به رادیو و تلویزیون‌های محلی تان بفرستم».

در همین حال، عبدالروف انعامی، دبیر مجلس گفت به کمیسیون‌ها مکتوب رسیده که فهرست اعضای غیرحاضرشان را به هیأت اداری بفرستند و کسانی که ۲۱ روز غیرحاضری دارند، تصمیم گرفتیم نه تنها نام‌های‌شان را در رسانه‌ها بفرستیم که موجودیت‌شان را در داخل تالار طبق وظایف داخلی زیر سوال می‌بریم.

اما برخی از نماینده‌گان با انتقاد از هیأت اداری مجلس می‌گویند خود رییس، معاونان و دبیران هم غیر حاضری می‌کنند و باید در آغاز خودشان را اصلاح کنند.

«ابتدال شر» در مرگ

انسانیت

صفحه ۶

ارگ و دفتر شورای امنیت ملی:

ابعاد حادثه ریاست حفاظت از رجال

برجسته روشن می‌شود

صفحه ۶

تولنیز مرکز، د کلیوالو دغونډه وځای

د شورا، جرگی اوډ له ایزوغونډو د ود له د پرې مودې راهیسې زموږ هیواد په کلیو او بانډو کې رواج لري چې د دا رازغونډو په پرانستلو سره خلک له یو بل سره خپلې تجربې بدلوي او خپلې ستونزې له یو بل سره شریکوي او د یو بل په غم او خوښیو کې گډون کوي. زیا تره وختونه په تیره بیا د ژمي په موسم کې مناسب ځای نه موندل کیده چې د ملي پیوستون پروگرام دې اړتیا په پاملرنې سره، د خلکو د بیلابیلو غونډو د پرانستلو له پاره د تولنیزو مرکزونو پروژې منظورې کړي او اوس په اکثره کلیو کې د خلکو دغونډنې له مخې تولنیزو مرکزونو له پاره مناسبې ودانۍ جوړې او گټې اخستنې ته سپارل شوي دي. یو لدې مرکزونو نه د بغلان ولایت د اندراب ولسوالۍ د میره‌ارخیلو کلی د لویدیځې خوا په ۱۳ کیلومترې کې جوړشوي دي چې د کلیوالو داستفادې وړگرځیدلي دي.

مخکې لدې پدې کلی کې د شورا او د هیواد نورو د منلو وړمراسمو پرانستلو له پاره کوم ټا کلی ځای نه و. که په کلی کې دغم او خوښی کوم مراسم په لاره اچول کیده، خلکو به د مجبوریت له مخې دغه مراسم په د بنټو او ترخیمو لاندې پرانستل چې اکثره وخت به له زیاتو ستونزو سره مخامخ کیدل. کله به د باد او باران د وړیدو، د زیاتو خاورواو ډورو، لمر او یا هم سرې هوا له امله به خلکو خپل د خوښی او غم مراسم په ښه توگه نشو پرانستلي ځکه، د کلی اکثره اوسیدونکي بیوزله او غریب و او یوازې یې د خپلې کورنۍ داوسیدو نه پرته بله داسې کومه ودانۍ نه درلوده خو هلته پکې خپل لوی مراسم پرانیزې. لدې چې تیر شو کله به هم خلک د کلی په اړه د مهمو تصمیمونو د نیولو له پاره مجبور و د کلی شاوخوا سیمو کې د زیاتو ستونزو په منلو سره را ټول شي او د کلی پر مهمو موضوعاتو باندې به یې له یو بل سره خپلې تجربې شریکولې.

کله چې نوموړي کلی د کلیو د بیارغونې او پراختیا وزارت ترپوښښ لاندې راغی، خلکو د ۱۳۹۱ هجري لمريزکال د لیندۍ میاشتې په ۹ نیټه د بې شمیره غونډو په پرانستلو سره د آزادو او د موکرتیکو ټاکنو له لارې د کلی پراختیایي شورا جوړه کړه، وروسته د کلی د پراختیایي شورا غړو له خلکو سره په تفاهم او یو بل سره په اتفاق خپلو اساسي اړتیاووته لومړیتوب ورکړې. او له مخې یې خپلې همیشنی هیلی ته چې هغه د تولنیز مرکز پروژه وه، وټاکې او عملي پلان یې جوړ کړ. د نوموړي پروژې کار د ۱۳۹۱ هجري لمريز کال د کب میاشتې په ۲۹ نیټه پیل شو چې نوموړې پروژه ټولټال ۲۵ میلیونو ۸۶ زره افغانیو په لگښت د ملي پیوستون پروگرام له خوا د ۱۳۹۴ کال د غبرگولي میاشتې په ۳۰ نیټه بشپړاو گټې اخستنې ته وسپارل شوه او (۲۸۶) کورني ترینه گټه اخلي.

د دې کلی یو تن اوسیدونکی حاجي نظام الدین چې ۷۵ کلن دی او د هزارخیلو کلی د پراختیایي شورا رییس هم دی د کلی د مخکینیو ستونزو په هکله یې داسې وویل:

«مخکې به که په کلی کې کومه شخړه رامینځته کیده، د شخړې د له مینځه وړلو او دغونډو د پرانستلو له پاره ځانگړې ځای نه و. په جوماتونو کې هم د دغه رازغونډو جوړیدل مناسب نه دي، همدارنگه که دواړه اوخیرات په مراسمو کې به خلکو خیمې کړا کولې، البته نوموړي خیمې به څو ځلې د باد په وسیله راغورځیدلې او لدې چې تیر شو په دیگي کې به خاورې او ډورې لویدلې او کله به هم د واورې او باران د وړیدو له امله خلکو نشو کولې خپل دغم او خوښی مراسم په ښه توگه پرانیزې، خو اوس مونږ د کلیو د بیارغونې او پراختیا وزارت د ملي پیوستون پروگرام په مرسته او همکارۍ وتوانیدو دوه تولنیزمرکزونه چې یو یې د نارینه و د ستونزو د حلولو او بل یې هم د ښځو دغونډو د پرانستلو له پاره جوړ کړوکه دوداه او یا هم خوږې کوم مراسم وې، ښځینه مراسم په ښځینه تولنیز مرکز او د نارینه وو مراسم په نارینه و تولنیز مرکز کې لمانځل کېږي چې الحمد لله اوس د دې کلی د خلکو ستونزې لدې پلوه له منځه تللي دي»

دکلیو دبیارغونې او پراختیا وزارت
د ملي پیوستون پروگرام دعامه اړیکو دفتر

نثار احمد فیضی غوریانی - عضو مجلس نمایندگان

چگونه می توان به ثبات دست یافت؟

تجربه دیگر کشورهای جهان که درگیر معضلات داخلی بوده اند، نشان می دهد که خطرهای بیرونی همواره می توانند به پایان اختلافات داخلی کمک رسانند، اما به این شرط اساسی که دولت بتواند مشارکت لازم سیاسی را برای ائتلاف گروهها و جناح های دخیل در مسایل مساعد سازد. اما این موضوع هم نباید به عنوان امتیازگیری برای دیگر گروهها شناخته شود که از وضعیت بحرانی برای رسیدن به هدفهای سیاسی خود استفاده ببرند و به همان میزان برای دولت خطر ساز تلقی شوند که گروههای مسلح مخالف می توانند خطر آفرینی کنند

رئیس جمهور غنی نیاز دارد که بر برنامه ریزی مرحله به مرحله و عملی، سخنرانی شورای ملی خود را جامعه عمل ببوشاند و مردم را متقاعد سازد که حرفهای گفته شده در شورای ملی و پس از آن در روز هشتم ثور، روز پیروزی جهاد مردم افغانستان، حرفهای بی پشتوانه و به اصطلاح باد هوا نبوده اند. آقای غنی برای اثبات حقانیت مواضع خود، باید با طرح مرحله به مرحله اقدامهای دولت برای مبارزه با تروریسم و افراط گرایی از هر نوع و جنس آن و ارایه آنها به شورای ملی، رابطه فعلی با این شورا را در سطح فعلی نگه دارد و همواره از عملی شدن برنامه هایش به آن پاسخ گو باشد. در چنین فضایی است که می توان نسبت به اقدامهای دولت برای تأمین امنیت و ثبات کشور مطمئن شد و افکار عمومی را در حمایت از خود نگه داشت.

وقتی صحبت از اقدامهای مرحله به مرحله می شود، به این معناست که دولت باید در تفاهم با نهادهای موجود دست به برنامه ریزی برای عملی کردن سخنرانی رئیس جمهوری در شورای ملی بزند و آن را از روی کاغذ بیرون کرده و به یک طرح عملی برای مبارزه با تروریسم تبدیل کند. اما تنها کسی که می تواند پاسخ گوی این اقدامها باشد، شخص رئیس جمهوری است که به هر حال در رأس هر سه قوه قرار دارد.

عنوان خطوط سرخ منافع ملی شناخته شوند، به وجود آورد. چون انتظار این که به کل اختلافات موجود پایان داد، نه انتظاری به جاست و نه عملی؛ ولی می توان در مسایل کلان جامعه به اجماع عمومی دست پیدا کرد. تجربه دیگر کشورهای جهان که درگیر معضلات داخلی بوده اند، نشان می دهد که خطرهای بیرونی همواره می توانند به پایان اختلافات داخلی کمک رسانند، اما به این شرط اساسی که دولت بتواند مشارکت لازم سیاسی را برای ائتلاف گروهها و جناح های دخیل در مسایل مساعد سازد. اما این موضوع هم نباید به عنوان امتیازگیری برای دیگر گروهها شناخته شود که از وضعیت بحرانی برای رسیدن به هدفهای سیاسی خود استفاده ببرند و به همان میزان برای دولت خطر ساز تلقی شوند که گروههای مسلح مخالف می توانند خطر آفرینی کنند.

دولت باید توازن لازم را میان امکانات خود و خواسته های گروههای رقیب فراهم سازد که یکی بر دیگری چربی نکند. ولی اینها همه اقدامهای بازدارنده برای تأمین ثبات و امنیت می توانند باشند و نه اقدامهای عملی و موثر برای مشارکت در چنین امری. برای این که دولت بتواند به سوال «چگونه به ثبات دست پیدا کرد؟» پاسخ قناعت بخش ارایه کند، باید دست به تمهیدات موثر دیگری بزند که به یکی از آنها در این مجال پرداخته می شود.

آقای غنی در سخنرانی خود در شورای ملی توانست به انفعال سیاسی دولت در رابطه با معضل جنگ و صلح در کشور پایان دهد، ولی آیا این به تنهایی کافیست که بتواند واقعاً به ثبات و امنیت در کشور بینجامد؟! بدون شک پاسخ به آن منفی است و برای رسیدن به هدف اساسی که عبارت از تأمین ثبات و امنیت در کشور است، باید برنامه ریزی های دیگری روی دست گرفته شود.

رئیس جمهوری در سخنرانی خود در شورای ملی به برخی از ابهامهای اساسی در رابطه با جنگ و صلح پایان داد. حداقل حالا تعریف مشخص و رسمی از گروههای مخالف مسلح به دست آمده و مواضع دولت در مبارزه با این گروهها و آینده گفت و گوهای صلح تا حدودی روشن شده است. هر چند انتظار برده می شد که آقای غنی در این سخنرانی به صورت شفاف تری سیاستهای دولت را توضیح دهد، ولی با همه اینها سخنرانی آقای غنی توانست در یکی از معضلات مهم یک دهه گذشته کشور که عبارت از مسأله جنگ با گروههای افراط گرا بود، تحول چشم گیری رونما کند.

در حال حاضر، این سخنرانی توانسته روحیه عمومی را در جهت حمایت از دولت تقویت بخشد و شرایطی را فراهم آورد که اگر به درستی از آنها به نفع صلح و ثبات استفاده شود، بدون تردید نتایج اثربخشی را در پی خواهند داشت. برای موفقیت چنین طرحی، دولت نیاز دارد که تنها به شعار دادن و سخنرانی بسنده نکرده، بل با اقدامهای موثر عملی فضای موجود را همچنان در حمایت از خود نگه دارد.

یکی از اصلی ترین مشکلات دولت وحدت ملی در یک و نیم سال گذشته، بحث مشروعیت و حمایت مردمی از آن بود که به دلایل مختلف همواره توش و توان آن را در کاربرد قدرتمندانه اقتدار به عنوان حربه مشروع برای تحکیم پایه های نظام با سوال روبه رو می کرد. این فرصت تاریخی هم اینک در اختیار دولت است و با برنامه ریزی هوشیارانه می توان به بسیاری از مشکلات موجود جامعه که در رابطه با ناامنیها باعث نگرانی شده است، نقطه پایان گذاشت. برای توفیق در این زمینه، دولت نیاز دارد که اختلافات موجود را به حداقل رسانده و روحیه تفاهم و یکدستی را در میان گروههای مختلف سیاسی که عملاً در پی براندازی نظام نیستند، در مسایل کلان جامعه که می توانند به

سخن ماندگار چرا جرایم جنایی سیر صعودی دارند؟

افغانستان کشوری است که هر روز جنایت های فراوانی در آن صورت می گیرد اما سایه سنگین جنگ و سیاست، مانع بازتاب آنها و متعاقباً رسیده گی و مجازات مجرمان می شود. تنها چند گزارش نشر شده از ولایت های هرات و کابل و فراه، نشان از آن دارد که جرایم جنایی با گذشت هر روز افزایش قابل توجه می یابند.

کشته شدن کودکی توسط آدم ربایان در کابل پس از شکنجه های طولانی و بازداشت عاملان آن و نیز رویداد هرات و دهها رویداد ناگفته دیگر، نشانگر آن است که هنوز آدم ربایان و سارقان به قوت تمام جنایات خود را انجام می دهند.

بازداشت عاملان دو جنایت در کابل و هرات، هر چند نشان از آن دارد که اداره های امنیتی کشور در مواردی کارشان را خوب انجام می دهند، ولی این تلاشها برای کاهش جرایم، هرگز بسنده و کافی نیستند. از این رو نیاز است که دولت راهکارهای امنیتی بی را به هدف ریشه کن کردن آدم ربایان روی دست گیرد. بازداشت و تطبیق قانون روی جنایت کاران، تنها راهی است که می تواند سبب کاهش این نوع جرایم شود.

برکناری افرادی که در ساحة مأموریت شان جنایت های این چنینی صورت می گیرد نیز، یکی از راه های درست است؛ اما به نظر می رسد که در مواردی این راهکار عملی شده و در مواردی نیز از آن چشم پوشی صورت گرفته است. حضور بلند پایه های مافیای در اندام های حکومتی و امنیتی، شاید یکی از دلایل رشد جرایم جنایی باشد؛ ولی نیاز است که قوانین کشور و ساختارهای حقوقی ما نیز در زمینه پیش گیری از جرایم و به کیفر رساندن جنایت کاران قاطع و هوشیار عمل کند؛ زیرا بارها دیده شده است که جنایت کاران از یک دروازه وارد زندان شده و از دروازه دیگر با تلفون یک مقام و یک فرد زورمند رها شده اند.

هر چند جنایت کاران به همه جنایت هایی که انجام می دهند، شناخته و آشکار شده اند؛ اما متأسفانه چون مورد حمایت حلقاتی در درون نظام قرار دارند، ظلم و بیاد آنها ادامه می یابد. تا زمانی که نهادهای حکومتی از وجود حامیان جنایت کاران تصفیه نگردد، ظلم و جنایت همچنان از مردم قربانی می گیرد. تجارب نشان داده که آدم ربایی عواید بلندی نصیب گروه های مافیایی و تروریستی مانند طالبان می کند و این نوع جنایات، به حیات این گروهها گره خورده است.

تجاوز بر یک کودک سه ساله در هرات، ربودن و کشتن اباسین سیزده ساله در کابل، کشتن دادستان ارشد هرات و دهها مورد جرم و جنایت دیگر، ما را با یک خطر بزرگ اجتماعی - امنیتی در جامعه مواجه می سازد. این جنایات نشان می دهد که جدا از جنگ داعش و طالب علیه مردم، امنیت روحی و روانی جامعه نیز مورد تعرض جنایت کاران قرار گرفته و علاوه بر انتحار، اختطاف نیز در کمین زن و مرد این سرزمین نشسته است.

مردم افغانستان انتظار دارند که دولت وحدت ملی، قاتلان اباسین زازی کودک خردسال، و تمام مجرمین و جنایت کاران متکرر و تروریستان دربند و دستگیر شده را در منظر عام دادگاهی کند و به کیفر برساند. مسلماً مجازات ها و مکافات های قانونی و شرعی، یک از مؤثرترین راهها برای کاهش جرایم است.

شفاف عمل کردن نهادهای عدلی و قضایی کشور و نیز به اجرا گذاشتن قانون بدون تبعیض، در کنار این که سبب تحکیم مشروعیت سیاسی دولت می شود، راه را برای تبارز یک دولت با کفایت و مردمی باز می کند و جامعه را به شکوفایی لازم می رساند. وقتی جنایت کاران به دادگاه های علنی کشانده شوند و قانون درباره آنها به گونه درست تطبیق گردد، رعب لازم به دل جنایت کاران و تروریستان و حامیان شان راه می یابد و ناامنی و جنایت سیر نزولی به خود می گیرد.

خودبیمارانگاری چیست؟

در علم روان پزشکی به شخصی که از سلامت بدنی برخوردار است و در عین حال خود را بیمار می‌انگارد، «هیپوکندریاک» یا همان «خودبیمارانگار» گویند. تشخیص این حالت زمانی صورت می‌گیرد که شخص طی حداقل شش ماه علی‌رغم اطمینان خاطر از لحاظ پزشکی، خود را متقاعد نموده که بیمار است و یا می‌ترسد که بیمار باشد. این ترس از بیماری یا ابتلا به نشانه‌های آن، ناخوشایند است و تأثیر منفی در روند عادی زنده‌گی روزانه فرد دارد و در نهایت منجر به آزمایش‌های کلینیکی یا درمان می‌شود. حتی ممکن است بیمار موقتاً بپذیرد که توضیح فیزیکی برای علائمی که وی بروز می‌دهد، وجود ندارد.

اما واقعاً هیپوکندریا یعنی نگرانی مفرط درباره سلامت، مانند هر تشخیص بالینی دیگر جدی است. این حالت باید «تشخیص مثبت» داده شود؛ بدین معنا که تنها رفع ظن بیماری جسمی کافی نیست، بلکه وجود یک اضطراب اغراق‌آمیز هم باید در فرد تشخیص داده شود.

شیوع خودبیمارانگاری در زنان و مردان یکسان است و در میان همه گروه‌های سنی و طبقات اجتماعی، ممکن است ظاهر شود. این نوع خودبیمارانگاری در میان دانشجویان رشته پزشکی، شایع است و علت آن آشنایی این افراد با انواع بیماری‌ها و مواجه شدن با آن‌هاست؛ بنا به محض مشاهده یک نشانه شبیه نشانه موجود در یک بیماری خاص، دچار اضطراب و ترس خاصی می‌شوند. هیپوکندریازیس غالباً نوعی پاسخ به حالت‌های استرس و یا بیماری‌های روحی مانند اضطراب و افسردگی است. برای مثال، شخصی ممکن است پس از مرگ یکی از دوستانش در اثر سکتة قلبی، مدت‌ها هرگونه احساس درد ناگهانی در قفسه سینه را به معنی وقوع اتفاق مشابه برای خود تصور کند.

به هر حال، زمانی که انسان دچار اضطراب روحی است، نشانه‌های جسمانی نیز بروز خواهند کرد. این نوع هیپوکندریازیس، معمولاً موقتی و گذراست؛ اما برخی افراد با نوع طولانی‌تر آن روبه‌رو هستند که غالباً از زمان کودکی به آن مبتلا بوده‌اند. این افراد از سنین کودکی دچار اضطراب بوده‌اند و برای آنها نگرانی از ابتلا به بیماری، به عادت تبدیل شده که مایه استرس است. آنها بیماری را دستاویزی برای رهایی از کارهایی که باعث نگرانی‌شان می‌شود، قرار می‌دهند و زمان و هزینه زیادی را برای دیدن دکتران صرف می‌کنند.

علائم فیزیکی همیشه موجود اند، اما ممکن است عادی باشند (مانند سردرد، درد شکم، سرگیجی، بی‌اشتهایی و...) که به غلط، خطرناک‌تر از آنچه هستند، تفسیر می‌شوند. نشانه‌های جسمی ممکن است متغیر یا ثابت و نیز می‌توانند مبهم یا کاملاً اختصاصی باشند، هرچند که احتمال طولانی شدن دوره درمان وجود دارد و تمایل به داشتن نگرانی مفرط از سلامتی، ممکن است کاملاً از بین نرود. به هر حال، بیمار مبتلا به هیپوکندریا می‌تواند دریابد که دچار اضطراب است و بیماری جدی جسمی ندارد و به تدریج از اضطراب خود بکاهد.

فرد با دانستن این مطلب که خودبیمارانگار است و واقعاً مبتلا به بیماری خاصی نیست، شفا نمی‌یابد، اما این آگاهی اولین قدم است. زمانی که خودبیمارانگاری در اثر یک رویداد مهم در زنده‌گی فرد بروز می‌کند (برای مثال از دست دادن عزیزان) درمان به زمان کمتری نیاز دارد تا این‌که شخص همواره در مورد وجود یک بیماری جسمی، دچار ترس و اضطراب بوده باشد. انواع موقتی هیپوکندریا که در اثر اتفاقات ناگهانی روی می‌دهد، معمولاً با مشاوره و گاه با مصرف داروهای ضد اضطراب قابل درمان است؛ اما در مورد گروه دوم که دیرزمانی است از این ترس و نگرانی‌ها رنج می‌برند، معمولاً پزشکان از روند درمان آن‌ها رضایت ندارند، چرا که همواره فهرستی از علائم را یادآور می‌شوند که آزمایش‌ها، عدم وجود بیماری مربوط به آنها را تأیید می‌کنند و این اشخاص به هیچ‌وجه به مرحله اطمینان کامل از سلامتی خود نمی‌رسند.

به هر حال، آنچه مسلم است در صورت بروز ناراحتی‌های جسمی، مراجعه به پزشک متخصص و در صورت لزوم انجام آزمایش‌ها، بهترین راه برای مطمئن شدن از احتمال وجود یا عدم وجود بیماری است و در صورت بروز نگرانی‌های افراطی و ترس از بیماری نیز، کسب راهنمایی و مشاوره و احتمالاً مصرف داروهای ضد اضطراب به تجویز پزشک، اجتناب‌ناپذیر است.

نویسنده: آنتونی تایلستون (۱۹۳۷)
برگردان: بهنام خدایانه

دینی و تجربی دینی

حداقل با تفاوت‌هایی

در تأکیدشان، رخ داده‌اند. در

مسیحیت پروتستان مشی

اگرستانسیال بولتمان هرگونه نقش

نسبت داده شده به سیستم‌های گزاره‌یی

را به حداقل می‌رساند، و همه بار و

سنگینی را برای نشان دادن لطف، چالش

اگرستانسیالی، ایمان و خودفهمی به‌کار

می‌گیرد تا این‌که برای تاریخ، شرایط،

توصیف، گزارش یا پیوسته‌گی. این امر

جنبه‌یی از دوگانه‌گرایی نوکانتی، طرح

مفهومی هایدگر، و عکس‌العمل غیرعقلانی

کی پرکگارد را منعکس می‌کند.

برعکس پینبرگ (۱۹۲۸). بر این امر

پافشاری می‌کند که اگر دین از خدا

به عنوان خالق سخن می‌گوید، الهیات

این تکلیف عقلانی را بر دوش دارد تا

پيامدهای صدق و پیوسته‌گی کلی [دین] را

تضمین کند. اگر عمل الهی در جهان رخ

می‌دهد، این امر صرفاً امری «درونی» [۳۴]

نیست، بلکه نظر به قلمروی عمومی دارد.

معنای حقیقی ادعاهای دینی مبتنی بر

رابطه‌مندی [۳۵] گسترده‌شان با سنت‌ها،

سیستم‌های باز و کلیت صدق‌شان است.

رواج باور دینی در نظر پینبرگ، مبتنی بر

تمایز قایل شدن بین خام‌دستی صرف و

اعتبار جدی است. ایمان، به خام‌دستی

صرفی بدل خواهد شد اگر دلایلی برای

باور به قابل اعتمادپذیری آن برای کسی که

بدان اعتماد دارد، وجود نداشته باشد. جدای

از کاسته شدن از ارزش وحی و ایمان، این

امر آن‌ها را بر پایه‌یی که صرفاً دل‌بخواهی

نیست، قرار می‌دهد. خداباوری، پیش

منسجمی از جهان را جست‌وجو می‌کند.

پینبرگ در این‌جاست که به نماینده‌گی از

سنت کلاسیک اورینگن، آگوستین، آکویناس

و اکثر الهی‌دانان مدرن برمی‌خیزد. گرایش

مخالفت کردن «دین احساسی» [۳۶] با

استدلال‌های عقلانی و جهان‌بینی‌های

فلسفی از عکس‌العملی (هم‌چنان‌که در

زهدگرایی رخ داده است) در مقابل یک

فرایند عقلانی‌سازی [۳۷] زاید از دین، یا از

عکس‌العملی غیرآموزه‌یی از پروتستان‌تیسیم

آزادی‌خواه ریشه می‌گیرد.

تفاوت‌های برابر از تأکید، در

اسلام، یهودیت و ادیان دیگر؟

ممکن است چنین بیان شود که فلسفه

هگل مغرورانه به مفهوم دین در نزد شلایرماخر پاسخ داده است. در دیدگاه هگل، «بازنمودها» یا «پنداشت‌ها» (Vorstellungen) نیازمند این هستند که آزمون شوند و توسط اندیشه مفهومی بسیار سرسختانه پژوهش فلسفی (Begriff) پشتیبانی گردند. برای هگل، فلسفه از دین «والتر» است، اما مسیحیت به عنوان حقیقت مطلق در شکل تصویری‌اش [۳۰] مورد فهم او قرار گرفته است.

اما چنین فهم معقولی از دین، شدیداً به‌وسیله کی پرکگارد مورد حمله قرار گرفت. او چنین استدلال می‌کند که یک سیستم مفهومی یا منطقی، فاقد هرگونه ارتباطی با فردیت [۳۱] کاملاً درگیر انسانی است که در چنین فردیتی، این خود [فرد] است که در معرض پرسش قرار دارد. آن‌چنان‌که کی پرکگارد در اثر هزلی خودش زیر عنوان حمله به «عالم مسیحیت» عنوان می‌کند، آن تنها نامی از «دین» را به خود دارد.

به‌راستی، آن‌چنان‌که جان هنری نیومن ملاحظه کرده است، قرن هجدهم، یعنی «عصر روشن‌گری»، عصری بود که در آن «عشق به سردی نهاد». دین رسمی، به عنوان سیستمی از آموزه‌ها، یا متناوباً به عنوان الهیات طبیعی، عکس‌العمل‌هایی را در مقابل زهدگرایی، در انگلستان مخصوصاً در شکل متدیسم کلیسای جان وزلی، و در جای دیگر به عنوان احیاگرایی [۳۲] یا سکوت‌گرایی [۳۳] سبب گردید.

در تاریخ اندیشه دینی، این تأکید دوگانه همیشه باهم همراه بوده‌اند. در قرون اولیه، دفاعیه‌نویسان مسیحی بی مثل کلمنت اسکندرانی (۲۱۵-۱۵۰ C.) و اورینگن (۲۵۴-۱۸۵) نسبتی اساسی را بین دین مسیحی و نوعی از جهان‌بینی فلسفی مسیحی مشاهده کردند. از طرف دیگر، تزئولیان (۲۲۵-۱۶۰ C.) ضرورت هیچ‌گونه انسجامی را بین مسیحیت و خرد آدمی مشاهده نکرد. [درنظر او] باور به صلیب برای شخص عاقل، «احمقانه» می‌نماید. انشعاب‌های موازی‌یی در قرون وسطا در مسیحیت و در اسلام ظاهر می‌شوند. برنارد شارتری (۱۱۵۳-۱۰۹۱) بر این اعتقاد بود که وحی از طریق لطف، ایمان و عشقی که اساسی بود، دریافت شده است. عقل صرفاً به شکلی ابزارگونه برای توضیح آنچه که قبلاً اعتقاد بر آن بوده است، به‌کار رفته است. توماس آکویناس (۱۲۲۵-۷۴)، نقش بسیار مهمی را به عقل نسبت داده است. شناخت وجود خداوند ممکن است که به واسطه تأمل عقلانی مورد درک قرار گیرد، اما ویژه‌گی و وجود خداوند به عنوان تثلیث، تنها به واسطه لطف است که می‌تواند آشکار گردد.

در دوره مدرن کشمکش‌های مشابهی،

religion, religious*
experience» in A CON-
CISE ENCYCLOPEDIA OF
THE PHILOSOPHY OF RE-
LIGION
By: ANTHONY C. THISELTON
منبع: پایگاه اطلاع‌رسانی اصلاح (www.islahweb.org)

این دهان بستنی دهانی باز شد تا خوردنده لقمه‌های راز شد لب فرو بند از طعام و از شراب سوی خوان آسمانی کن شتاب گر تو این انبان ز نان خالی کنی پر ز گوهرهای اجلائی کنی طفل جان از شیر شیطان باز کن بعد از آتش با ملک انبان کن چند خوردی چرب و شیرین از طعام؟ امتحان کن چند روزی در صیام چند شب‌ها خواب را گشتی اسیر؟ یک شبی بیدار شو دولت بگیر

□□□ اما شرح یک به یک این ابیات: این دهان بستنی دهانی باز شد تا خوردنده لقمه‌های راز شد هنگامی که این دهانت را ببندی، دهان دیگری باز می‌کنی که لقمه‌هایش لقمه‌های راز است. عرفا روزداری را به چند دسته تقسیم می‌کنند. یکی، روزۀ عوام است که با خودداری از مبطلات قهقی تحقق می‌یابد.

دوم، روزۀ خواص است که علاوه بر خودداری از مبطلات قهقی، خودداری اعضای بدن از گناه را در بر دارد. و سوم، روزۀ خواص خواص است که با خودداری‌های انواع قبل به‌علاوه پرهیز از اموری که انسان را از حقیقت درونی‌اش (خداوند) دور می‌کند، متحقق می‌شود.

نیز تقسیم‌بندی‌یی از نیت روزهداران ارائه داده‌اند: (۱) به نیت رضایت غیر خدا. مثلاً برای ترس از اطرافیان یا برای رسیدن به نفعی یا فقط برای این‌که عادت جامعه است که روزه بگیرند.

(۲) نیتی که در آن موارد فوق است به‌علاوه کمی ترس از مجازات خدا و امید به پاداش.

(۳) نیتی که صرفاً به‌خاطر ترس از مجازات یا رسیدن به پاداش روزه است.

(۴) نیتی که به‌خاطر رهایی از مجازات و رسیدن به پاداش است به‌علاوه قصد نزدیکی و رضایت الهی.

(۵) نیت برای صرفاً رضایت، نزدیکی و وصل به حق.

پس «روزه» یک تعریف واحد ندارد و بسته به نیت و منظور فرد روزه‌گیرنده معنی پیدا می‌کند. مردم در تداول عامه لفظ «روزه» را به‌کار می‌برند، اما چه بسا منظوره‌هایشان از این کلمه بسیار متفاوت از هم باشد.

□□□ با توضیحی که داده شد، می‌توان فهمید که این ابیات مولانا جلال‌الدین نیز می‌تواند نزد روزه‌داران معناهای متفاوتی شود. برای هر روزه‌دار معنای خودش را داشته باشد (چون روزه معنای گوناگون دارد، و هم روزه‌داری). لذا این ابیات نیز در چند سطح می‌توانند معنی شوند.

یک‌چنین خصوصیتی از متون را خود مولانا نیز اشاره کرده است. سخنی از پیامبر خردمند اسلام (ص) نقل می‌کند و آن را توضیح می‌دهد:

تفسیر این خبر مصطفی علیه‌السلام کی للقران ظهر و بطن و لبطنه بطن الی سبعة ابطن حرف قرآن را بدان که ظاهر بیست زیر ظاهر، باطنی بس قاهر بیست زیر آن باطن یکی بطن سوم که در او گردد خرده‌ها جمله گم بطن چارم از نبی خود کس ندید جز خدای بی‌ظنیر بی‌ندید تو ز قرآن ای پسر ظاهر مبین دیو آدم را نبیند جز که طین ظاهر قرآن چو شخص آدمیست که تقوشش ظاهر و جانش خفییست مرد را صد سال عم و خال او یک سر مویی نبیند حال او (دفتر سوم، بیت ۴۲۴۵)

خلاصه کلام این‌که: هر سخن معنوی دارای لایه‌ها و سطوحی است که انسان‌ها بسته به کیفیت عقلی و یا روحی خود بهره‌ی از آن می‌برند.

حال در مورد این ابیات نیز ما دو نوع معنا را در این‌جا سعی می‌کنیم به‌دست دهیم. معنای اول در سطح روزداری به معنای عام آن است: خودداری از خوردن غذا و خوراک شکم. و معنای دوم، کمی باطنی‌تر و آن، پرهیز از غذای نامتناسب روان و روح آدمی.

اما بیت اول: این دهان بستنی دهانی باز شد

تا خوردنده لقمه‌های راز شد هنگامی که این دهانت را ببندی، دهان دیگری باز می‌کنی که لقمه‌هایش لقمه‌های راز است. سطح اول: با خودداری از خوردن خوراک شکم و تحمل گرسنه‌گی، راه جوشش چشمه معنوی درونت را باز می‌کنی. به طوری که روح و روانت رفته‌رفته می‌تواند از غذای معنوی (لقمه‌های راز) تناول کند.

«اندرون از طعام خالی دار، تا در او نور معرفت بینی». همچنین بسیار اشاره شده است به سخن پیامبر (ص) که وجود انسان همچون نی‌یی است که اگر درونش تهی شود، آن‌گاه صدایش برمی‌آید. به‌طور کلی، توصیه به خالی نگه داشتن شکم برای تزکیه روان، توصیه‌یی مفید است و انسانی که دایماً معده‌اش مملو از غذاست، کمتر لطافت روحی را حس می‌کند.

اما منظور از «لقمه‌های راز» چیست؟ غذای معنوی‌یی که با پرهیز از خوردن غذای ظاهری می‌توان از آن بهره‌مند بود، چیست؟ □□□

– لقمه راز چیست؟ این چه نوع غذایی‌ست که با پرهیز از خوراک خوردن و

روزه، روان ما انسان‌ها در حقیقت به پیش آن مادر اصلی می‌رود و آن مادر می‌داند چه غذایی برای ما درست کند و بدهد که از لحاظ تغذیه غنی شویم.

نورخواری یکی از اشاره‌های مکرر مولاناست: من سر نخورم که سر گران است پاچه نخورم که استخوان است بریان نخورم که هم زبان است من نور خورم که قوت جان است □□□

«ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتاً بل احياء عند ربهم یرزقون» مپندارید آنان که در راه خدا کشته شدند مرده‌اند، بلکه زنده اند و نزد پروردگارشان روزی می‌خورند.

آن، غذای خاصگان دولتست خوردن آن بی‌گلو و آنست در شهیدان یرزقون فرمود حق آن غذا را نی دهان بُد، نی طبق □□□

گر تو این انبان ز نان خالی کنی پر ز گوهرهای اجلائی کنی

از مثنوی معنوی مولانا شرح شمس پیت معروف

سلامت مزاج و آماده‌گی ذهن برای تفکر است. سهل بن عبدالله تستری از مشایخ بزرگ صوفیه در این ریاضت سخت قوی و صبور بوده و آن را پایه اصلی سلوک شمرده است. مولانا نیز گرسنه‌گی را می‌ستود و خود گرسنه‌گی می‌کشید، افلاکی در چند مورد از این روش که مولانا در آن ورزیده بود، سخن می‌گوید. به عقیده صوفیه، سیری و پُرخوری علاوه بر آن‌که بر حاجت سالک می‌افزاید و از فراغتش می‌کاهد، شهوت جنسی را برمی‌انگیزد و آن شهوت برای آن‌که وسایل در دسترس داشته باشد، حب جاه را تحریک می‌کند و از آن، خودپرستی و دشمنانه‌گی و حقد و حسد و دیگر صفات‌های ناپسند جوشش می‌گیرد و راه درست آن است که هم از آغاز سالک سیر نخورد و گرسنه‌گی بکشد تا شهوت در وجودش نیرومند نگردد.

چنان‌که قبلاً نیز گفته آمد، تعبیرهای «انبان»، «نان»، «طعام» و ... در سطوح مختلف قابل بررسی هستند. فعلاً در سطح اول در حال بررسی این ابیات هستیم. پس: اگر شکمت را از غذا و طعام خالی کنی، روح و روانت از گوهرهای اجلائی نور و معرفت پُر خواهد شد. با خالی کردن این، آن را پر می‌کنی! سخنی (به گمانم) از پیامبر (ص) نقل شده است، به این مضمون که انسان هم‌چون نی است که تا درونش تهی نشود، صدایش بر نمی‌آید. (که البته این حدیث نیز قابل تأویل و بررسی در سطحی دیگر نیز هست).

طفل جان از شیر شیطان باز کن بعد از آتش با ملک انبان کن «شیر شیطان» را از شرح مثنوی شریف به قلم مرحوم فروزانفر خواندیم. کمی بیشتر روی آن تأمل کنیم. □□□

طفل جان از شیر شیطان باز کن بعد از آتش با ملک انبان کن در این بیت، مولانا جان و روان را به طفل تشبیه کرده است. چنین تشبیهی را در دیگر ابیات و تمثیلات مثنوی نیز می‌بینیم. مثلاً داستان کودک حلوافروش یا داستان شخصی که سبیلش را هر روز با دانه چرب می‌کرد (که داستان بسیار زیبایی‌ست).

تشبیه جان و روان انسان به کودک از چند جهت قابل بررسی است. یکی این‌که کودک پاک است. دوم آن‌که کودک ساده است، باقلا و بدجنس نیست، حیلہ نمی‌کند. سوم آن‌که خام است. این وجوه تشابه کودک و جان و روان انسان است. روان انسان نیز در اصلتش پاک است، ساده و بی‌غل و غش است و نیز باقلا و بدجنس و حیلہ‌گر نیست. کودک درون ما انسان‌ها اگر گرفتار آلودگی‌های محیط (از بُعد روانی و نیز ذهنی) نشده باشد، اگر دراکولای محیط و جامعه آلوده خون او را نخورده باشند، اگر روان وی به‌جای شیر نور از شیر شیطانی نفس تغذیه نکرده باشد، در ذات و اصل خود بسیار زیبا، باشکوه، آرام، عمیق و پاک و ساده است.

ما همه از دوران کودکی‌مان، دوران نورانی بودن همه چیز، حداقل خاطره‌یی تاریک روشن داریم. دنیا زیبا بود و درخشان. چه‌گونه شده است که روان ما اکنون چنان حالت‌هایی را از دست داده است؟! آیا دنیای بیرونی ما عوض شده است؟ □□□

چند خوردی چرب و شیرین از طعام؟ امتحان کن چند روزی در صیام چند شب‌ها خواب را گشتی اسیر؟ یک شبی بیدار شو دولت بگیر شب‌زنده‌داری نیز یکی از توصیه‌های سلوکی است. هنگام شب به علت دوری از مشغولیت‌هایی که انسان در طول روز روان خود را به آن‌ها گرفتار (و بعضاً تخلیر) کرده است، این فرصت هست که انسان به نقد حال کنونی خود از نزدیک‌نگاهی بیاندازد و دمی با خودش باشد. بودن با انسان‌های دیگر در طول روز، بعضاً احساس رقابت و جلو زدن و برتری یا خصوصیت‌های دیگر نفس را در انسان زنده می‌کند، اما در شب به‌خاطر دور بودن از چنین محیط‌هایی، انسان می‌تواند با درون خود نیز صادقانه روبه‌رو شود و در سکوت، با خودش باشد.

یک شبی بیدار شو «دولت بگیر»: «دولت گرفتن»: دولت به معنی دارایی و ثروت است. اما در اینجا به معنی مجازی (و از نظری حقیقی!) آن به کار رفته. یعنی از دارایی معنوی و روانی برخوردار شدن. «... دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم» روح انسان در اثر شب زنده‌داری و سحرخیزی (سهر) غنا، ثروت و دولت پیدا می‌کند و فرد احساس سبکی و شغف درونی دارد.

هرجا که دری بُود به شب دربندند الا در دوست را، که شب بگشایند!

منبع: آفتاب

آقای کریم زمانی در کتاب شرح جامع مثنوی ذیل این بیت نوشته است: «اگر تو انبان درونت را از نان و طعام مادی و دنیوی خالی نگه داری، درونت از گوهرهای گران‌قدر معرفت و یقین انباشته گردد».

مرحوم محمدتقی جعفری در کتاب نقد و تحلیل مثنوی این‌گونه نوشته است: «با وجود [این غذاهای حیوانی که تمام شخصیت تو را به خود خربیده است، و خود را از این مواد حیوان‌ساز پر کرده‌ای، چه‌گونه می‌توانی روح خود را از گوهرهای گرانبها پر کنی؟ جان انسان مادامی که در مهد طبیعت است، شیر ماده طبیعت تاریک را می‌خورد که اگر تکاپویی برای تکامل صورت نگیرد، ناچار این غذا و این شیر، تو را شیطانی و پلید خواهد ساخت. اگر از این شیر خود را کنار بکشی، آن‌گاه جان تو در غذاهای روحانی با فرشته‌گان انبان خواهد گشت».

و مرحوم فروزان‌فر در کتاب شرح مثنوی شریف برای این بیت و بیت بعدی‌اش این‌طور آورده است: «(۱۶۳۹) گر تو این انبان ز نان خالی کنی / پر ز گوهرهای اجلائی کنی

(۱۶۴۰) طفل جان از شیر شیطان باز کن / بعد از آتش با ملک انبان کن – انبان: کیسه بزرگی که زاد سفر و دیگر چیزها در آن ریزند، مجازاً، معده و شکم. – شیر شیطان: به کنایت، لذات نفسانی و شهوت خصوصاً، هر چه برای حظ نفس خورند یا پوشند یا کنند.

گرسنه‌گی و جوع، نزد صوفیان یکی از ارکان مجاهده و ریاضت است. محمد غزالی احادیث بسیار از گفته حضرت رسول (ص) و اقوال متعدد از طریق صوفیان نقل کرده است، همچنین ده فایده برای گرسنه‌گی بر شمرده که اهم آن‌ها

نیز پرهیز از خوراک فکر (و تحقق سکوت)، نصیب انسان می‌شود؟ مولانا در بسیاری ابیات در مثنوی و غزلیات شمس، اشاره می‌کند که انسان تنها این جسم نیست و اصالت انسان، روان اوست. روان انسان، همچون جسم، نیاز به غذا دارد. اگر از این غذا تناول نکند، رنجور و بیمار می‌شود. قوت و غذای اصلی انسان، نور است.

قوت اصلی بشر نور خداست قوت حیوانی مر او را ناسزاست لیک از علت در این افتاد دل کاو خورد او روز و شب از آب و گل قوت اصلی را فراموش کرده است روی در قوت مرض آورده است می‌فرماید انسان متأسفانه غذای اصلی خودش را فراموش کرده و رو به غذایی آورده که شایسته روانش نیست (ناسزاست). غذایی که شایسته روان ما نیست و متأسفانه ما از آن، «روز و شب» تناول می‌کنیم، غذای نفس است. افکار پایه و بیهوده‌یی است که ما دایماً انرژی‌مان را صرف آن‌ها و برای آن‌ها تلف می‌کنیم. باید از این غذا برید.

از این پایه‌اندیشی‌ها دست کشید: لب فروبند از طعام و از شراب سوی خوان آسمانی کن شتاب اگر ما لب از این «قوت حیوانی»، از این «طعام و شراب» فرو ببندیم، بر سر سفره و خوان آسمانی که نور بر روی آن چیده‌اند و آماده خوردن است، خواهیم نشست. خوانی که بر آن نور صرف می‌کنند، غذای آسمانی، غذای اصلی ما انسان‌ها.

مادر اصلی و پرورنده اصلی انسان، غذای اصلی انسان را به او می‌دهد و این‌که نام «ضیافت‌الله»، «میهمانی خدا» را بر ماه رمضان نهاده‌اند، بی‌ارتباط با این موضوع نیست. با تحقق

نیز پرهیز از خوراک فکر (و تحقق سکوت)، نصیب انسان می‌شود؟ مولانا در بسیاری ابیات در مثنوی و غزلیات شمس، اشاره می‌کند که انسان تنها این جسم نیست و اصالت انسان، روان اوست. روان انسان، همچون جسم، نیاز به غذا دارد. اگر از این غذا تناول نکند، رنجور و بیمار می‌شود. قوت و غذای اصلی انسان، نور است.

فیسبک نامه

میرویس آریا

قاتلین اباسین را آشکارا و به زودی محاکمه کنید!
گذشته از طالب و جنایتکاران بزرگ، پرونده‌های قتل فرخنده، رخشانه و اباسین، آخرین آزمون‌های مشروعیت و فلسفه وجودی نظام و حکومت در ذهنیت عامه است. عدم رسیده‌گی به این دوسیه‌ها، مشروعیت نسبی و بسیار پایین حکومت را از میان خواهد برد و میزان جنایت و جرم را بلندتر خواهد کرد. وقتی حکومت در برابر قاتلین فرخنده تا این دم با فساد و بازی‌های سلیقوی و فردی عمل کرد، پرسشی ذهنم را تا این دم پُر کرده است که چرا حکومت با این‌که حمایت گروه‌های مختلف مردمی را نیز داشت، نتوانست و نخواست چند جنایتکار را که جرم‌شان مثل آفتاب روشن بود، عادلانه و آشکارا محاکمه کند؟ پرسش‌های دیگری نیز متعاقب آن ذهنم را فرا گرفته است که وقتی نظام با همه بزرگی و گسترده‌گی‌اش، درد استخوان سوز قتل فرخنده را پشت زد و نادیده گرفت، آیا ممکن است قضایای پنهانی‌تر از این را جدی بگیرد؟ وقتی حکومت نتوانست و نخواست چند جنایتکار عادی را که نه پشتوانه بیرونی داشت و نه نیروی مردمی، به صورت عادلانه، آشکارا و سریع محاکمه کند، چگونه ممکن است با طالب و باندهای مافیایی بزرگتر مبارزه و آنان را محاکمه کند؟ وقتی حکومت نتواند و نخواهد در پرونده‌های تکان‌دهنده چون قتل فرخنده شفاف و به‌دور از فساد عمل کند، در سایر قضایا چگونه به دور از فساد عمل خواهد کرد؟ قتل مظلومانه اباسین و جنایتی که بر او روا داشته شده است، نیز آزمون دیگری است برای نظام و حکومت. شاید این امر برای حکومت‌داران مسأله بزرگی نباشد، ولی برای مردم هرگز چنین نیست. مردم فرزند و خواهر و برادر خودشان را در این آیینه نگاه می‌کنند که مجبورند هر روز بدون محافظ و موثر ضد گلوله در شهر بروند در حالی که تضمینی برای حیات و امنیت‌شان وجود ندارد و اگر مورد ظلم و ستم قرار گیرند، نظام و حکومتی برای بازخواست آن نخواهد بود. به کشتن هیچ انسانی راضی نیستیم، ولی به‌دار آویختن آشکار این جنایتکاران را تسکینی برای درد خانواده اباسین و صدها انسان دیگر که دل‌شان برای مظلومیت او تپیده است، می‌داند و نیز این امر را برای اثبات موجودیت نظام و حکومت حتمی و ضروری می‌پندارم. تعلل و نارسایی در این موارد، شمار دشمنان نظام و حکومت را بیشتر خواهد کرد.

شفیق الله شفق

جامعه‌یی که قربانی شعارهای حماسی-قومی است!
جنگ و خشونت‌های افغانستان گذشته از عامل‌های بیرونی، ریشه در رویکرد و باورهای فرهنگی ما دارد. چون آموزه‌های حماسی و باورهای مطلق‌اندیشانه قومی و مذهبی پیوسته بستر اجتماعی جنگ و خون‌ریزی را تقویت می‌کند. از همین‌روی، سربازگیری برای جنگ در همه گوشه‌های کشور و به‌ویژه در ولایت‌های جنوبی کار خیلی دشواری نیست. پس اگر واقعا دل‌مان به آینده آدمیان این سرزمین می‌سوزد، از مرور و تکرار شعارهای که از همبستگی انسانی ما می‌کاهد و به تقویت رفتارهای عصبیت‌آمیز می‌انجامد، پرهیز کنیم. بایست از گذشته و حال سرزمین ما عبرت بگیریم، و آینده را بر فرض حاکم اول و دوم پشتون و تاجیک تعیین نکنیم. اگر نماینده‌های پشتون، تاجیک، هزاره و اوزبیک در درجات مختلف قدرت سیاسی را انحصار گروهی کنند. ولی توده‌های قندهار، بدخشان، دایکندی و فاریاب هم‌چنان قربانی فقر و خشونت‌ها باشند. پس استقبال ما از شعارهای حماسی و غیرمنعطف قومی چه منطقی دارد که پیوسته زمان را به‌جای وصل کردن به فصل کردن هزینه می‌کنیم؟! از همین‌روی، بایست به تفکر حذف و نفرت نه بگوئیم و به آمیزش و ملحق شدن ارزش‌های مان فکر کنیم و به ترویج اندیشه انسان دوستانه و بازخوانی تفکرات عارف‌های اسلامی هم‌سان سنایی، مولوی، حافظ و رحمان بابا متوسل شویم تا تساهل را بر روان جامعه ما مستولی بگرداند. چون می‌دانیم سیاست حذف نتیجه ندارد اگر می‌داشت با ظلم و استبداد حکومت‌های گذشته هزاره‌های کشور ما نابود می‌شدند.

عبدالوهاب عمار

رُخ دیگر افراط‌گرایی
همیش وقتی از افراط‌گرایی سخنی به میان می‌آید، حتما طرف توجه و مصداق‌های مورد نظر، آدرسی است که به نحوی پسوند یا پیشوند اسلامی دارد. گرچه، شیوه مدیریت ذهنی، زمینه‌سازی و بهره‌برداری از آن، بر خداوندان اندیشه و خرد پوشیده نیست. اما پرسش این است که چرا چشم کسی، طرف دیگر سکه افراط‌گرایی را نمی‌بیند. هزاران تن، در روز روشن در مصر، به جرم دفاع از حق طبیعی و مدنی خود، در خیابان تیرباران شدند، همه‌روزه در فلسطین، مردم بی‌گناه از خانه‌های خود، به زور میل‌های تانک و لودر، بیرون رانده می‌شوند. در زندان‌های بنگلادیش هزارگانه‌ی، انسان‌های بی‌گناه به چوبه دار می‌روند. در تاجیکستان، کسی نمی‌تواند کوچک‌ترین مراسم دینی‌اش را به‌جای آورد. زندان‌ها پُر از افراد بی‌گناه ملکی است. و این واقعیت در کشور خودمان نیز، داستان و گذشته‌نگینی دارد. داعیه‌داران آزادی و کرامت انسانی، چرا و لو، در حد یک اعتراض لفظی، این همه بی‌دادگری‌ها را، نگوئیم نمی‌کنند؟!

کشور

جهان‌نا

اردوغان: چرا «اتحادیه عرب» نه «اتحادیه اسلامی»؟

رییس جمهور ترکیه از سازمان همکاری اسلامی و اتحادیه عرب به دلیل ناتوانی در ایجاد اتحاد در جهان اسلام انتقاد کرد. به گزارش روزنامه دیلی صباح ترکیه، رجب طیب اردوغان، رییس جمهوری ترکیه با اشاره به «نژاد پرستی» به عنوان مهمترین تهدید جهان اسلام گفت، استفاده از واژه‌های عرب و ترک برای ابراز تفاوت ناراحت کننده است. اردوغان ادامه داد: آیا در مقابله با اتحادیه عرب باید یک اتحادیه کشورهای ترک شکل بگیرد؟ چرا اساسا باید چنین اتحادیه‌ای وجود داشته باشد؟ در یک طرف سازمان همکاری اسلامی را شکل می‌دهید و از طرف دیگر اتحادیه عرب را. چرا نام یکی را سازمان همکاری و نام دیگری را اتحادیه عرب گذاشته‌ایم؟ اعراب هیچ برتری نسبت به غیرعرب‌ها ندارند همانطور که غیرعرب‌ها هیچ ارجحیتی به اعراب ندارند. برتری فقط در تقواست. وی افزود: ما معیارهای خود را از دست داده‌ایم و به همین دلیل هم با مشکلات عدیده مواجه شده‌ایم. ما باید بار دیگر این معیارها را بیابیم و به اصل خود بازگردیم. رییس جمهور ترکیه پس از برعهده گرفتن ریاست دو ساله سازمان همکاری اسلامی در سیزدهمین نشست سران آن متعهد شد تا در چتر این سازمان اقدامات بیشتری انجام دهد. وی همچنین هشدار داد، جهان اسلام از سوی اختلافات شیعه و سنی تهدید می‌شود در حالی که این دو مذهبی جداگانه نیستند بلکه تنها مسیریایی در اسلام محسوب می‌شوند و هیچ کس نباید بر «برادری ما به عنوان مسلمان» سایه بیندازد.

چین:

روابط جاپان باید بر مبنای همکاری باشد نه رویارویی

وزیر امور خارجه چین روز شنبه به همتای جاپانی خود تاکید کرد، روابط پکن با توکیو باید بر مبنای همکاری باشد نه رویارویی و چین حسن نیت جاپان برای بهبود روابط را از روی اقداماتش قضاوت می‌کند. به گزارش خبرگزاری رویترز، چین دومین اقتصاد بزرگ جهان و جاپان، سومین اقتصاد بزرگ جهان یک تاریخ سیاسی پرتنش و دشوار دارند و روابطشان به خاطر میراث جنگ جهانی دوم جاپان و ادعاهای متناقض در خصوص گروهی از جزایر خالی از سکنه در دریای چین شرقی خدشه دار شده است. اخیرا روابط میان پکن و توکیو به دنبال نشست‌هایی میان شی جینپینگ، رئیس جمهور چین و شینزو آبه، نخست وزیر جاپان بهبود یافته اما پکن همچنان به شدت به جاپان مشکوک است به ویژه به خاطر اقدامات شینزو آبه مبنی بر اینکه برای نخستین بار از زمان جنگ جهانی دوم به ارتش کشورش اجازه داده که در درگیری‌ها و مبارزات برون مرکزی شرکت کند. وانگ یی، وزیر امور خارجه چین در پکن با فومیو کیشیدا، همتای جاپانی خود دیدار کرده و گفت: روابط کاهش یافته و جاپان علت آن را به خوبی می‌داند. اخیرا شاهد بودیم که توکیو مکررا امیدش را برای بهبود روابط دو جانبه ابراز می‌کند. شما باید با برداشتن اولین قدم تمایل خود را نیز برای این هدف نشان دهید. اگر صادقانه جلو بیایید ما از شما استقبال می‌کنیم. وی افزود: ما همواره مردم را نه تنها براساس حرف بلکه براساس رفتار و عملکردهایشان قضاوت می‌کنیم آماده‌ام تا به نقطه نظرات شما درباره چگونگی بهبود روابط میان چین و جاپان گوش دهم و همچنین توجه خواهم کرد که آیا جاپان حرفش با عملش یکی خواهد بود یا خیر. باید تاریخ را بپذیریم و روابط چین و جاپان بر مبنای پیروی از تعهدات و همکاری باشد نه رویارویی. کیشیدا نیز در پاسخ در مقابل خبرنگاران از وانگ یی به خاطر ابراز تسلیت چین برای زلزله اخیر در جاپان تشکر کرد.

۱۰ سخن الهام‌بخش از محمدعلی

محمدعلی (کاسیوس کلی) یکی از ورزشکاران نمونه در تاریخ ورزش است. محمد علی بیش از هر ورزشکار دیگر توانست از مرزهای ورزش خود عبور کند و به عنوان یک قهرمان و الگو در میان مردم شناخته شود. به گزارش ایسنا و به نقل از جهان ورزش، محمد علی در سال ۱۹۶۰ در سن ۱۸ سالگی شناخته شد. او در آن سال برای شرکت در المپیک به رم رفت تا در مسابقه‌های بوکس شرکت کند. در آن زمان نام او کاسیوس کلی بود. او به راحتی در ۴ مبارزه پیروز شد و پیتربوکوفسکی قهرمان سه دوره مسابقه‌های اروپا را شکست داد و مدال طلای المپیک را کسب کرد. او در اواخر آن سال حرفه‌ای شد و در سال ۱۹۶۴ برای اولین بار قهرمان سنگین وزن جهان شد. محمد علی از سال ۱۹۵۹ با دین اسلام آشنا شد و سرانجام در سال ۱۹۶۴ رسماً دین اسلام را برگزید و نامش را از کاسیوس کلی به محمد علی تغییر داد. محمدعلی در سال ۱۹۶۷ از حضور در ارتش آمریکا سر باز زد و به همین دلیل در آن سال مقام قهرمانی از او سلب شد. محمد علی به عنوان یک اپوزیسیون مخالف حمله آمریکا به ویتنام و جنگ با این کشور شرق آسیای بود. او سه سال در تبعید و تحریم بود (۲۵ تا ۲۸ سالگی) تا اینکه به او اجازه فعالیت داده شد و در سال ۱۹۷۰ به رینگ بازگشت. او در آن سال با جو فریزر قهرمان سنگین وزن مسابقه داد اما شکست خورد. محمد علی در سال ۱۹۷۴ جرج فورمن را شکست داد و سال بعد از آن دوباره با جو فریزر در فیلیپین مسابقه داد و او را شکست داد. در المپیک ۱۹۹۶ از محمدعلی خواسته شد تا مشعل بزرگ المپیک را در مراسم افتتاحیه روشن کند. او همچنین در مراسم افتتاحیه المپیک ۲۰۱۲ پرچم المپیک را حمل کرد. در اینجا بعضی از جملات محمدعلی را می‌خوانیم: در سخت‌ترین جاده‌ها هم نباید ناامید شوید موفقیت همیشه با پیروز شدن به دست نمی‌آید. موفقیت واقعی زمانی است که ما بعد از افتادن بلند می‌شویم. بعضی کوه‌ها بلندتر از دیگران هستند. بعضی جاده‌ها شیب تندتری دارند. همیشه سختی‌ها و موانعی وجود دارند اما شما نباید بگذارید که آن‌ها شما را متوقف کنند. حتی در سخت‌ترین جاده‌ها نباید ناامید شوید. برای موفق شدن آماده باشید هر ورزشی که انجام می‌دهید بسکتبال، بوکس یا بدمیتون باید قبل از وارد شدن به استادیوم برای موفقیت آماده باشید. قهرمان‌ها از آنچه در درون آن‌ها است ساخته می‌شوند قهرمان‌ها در باشگاه‌ها ساخته نمی‌شوند. قهرمان‌ها از آنچه در درون آن‌ها است ساخته می‌شوند. آن حس درونی، اشتیاق و آرزو است شکست یا پیروزی قبل از شروع مسابقه رقم می‌خورد شکست و پیروزی در مبارزه خارج از دید تماشاگران اتفاق می‌افتد. شکست یا پیروزی قبل از شروع، در باشگاه و خیلی پیش از زمانی که من زیر نور چراغ‌ها مبارزه کنم، رخ می‌دهد. همگی در زندگی شکست‌هایی خواهیم داشت من هیچ وقت به باخت فکر نکرده‌ام اما اگر شکست اتفاق بیفتد بهتر است با آن درست برخورد کنید. این نصیحت من به تمام کسانی است که من را باور دارند. ما همگی در زندگی شکست‌هایی خواهیم داشت. با قدرتی بیشتر برای پیروز شدن برگردید تنها مردی که می‌داند چگونه شکست خورده است، می‌تواند به انتهای روح خود رجوع کند و با قدرتی بزرگتر که برای پیروزی لازم است بالا بیاید. به خودتان اعتقاد داشته باشید من مردی عادی هستم که سخت تلاش کردم تا استعداد ذاتی‌ام را پرورش دهم. من به خودم و خوبی دیگران اعتقاد دارم. از برداشتن اولین قدم نترسید حتی بزرگترین افراد هم روزی شروع کرده‌اند پس از برداشتن اولین قدم نترسید. الان سختی بکش و بقیه زندگی‌ت را مانند یک قهرمان بگذران من از همه دقیق‌ترین تمرین متفره بودم اما به خودم گفتم متوقف نشو الان سختی بکش و بقیه زندگی‌ت را مانند یک قهرمان بگذران. کسی که جرأت کافی برای خطر کردن ندارد نمی‌تواند در زندگی کاری انجام دهد.

Mandegar

چرا استراتژی جدید اشرف غنی کارا نخواهد بود؟

«د کندوز پر روغتون برید

جنگی جنایت نه دی»

د امریکا د دفاع وزارت ویلي دي د افغانستان د کندوز په ښار کې تېر کال شوی برید «جنگی جنایت» نه و. دې برید کې ۴۲ کسان وژل شوي وو. د ۲۰۱۵ کال ددې پېښې په اړه د امریکا لخوا د شوو پلټنو په هکله د معلوماتو ورکولو پر مهال د امریکا د مرکزي قوماندې مشر، جنرال جوزف وتل، وویل دا «خوایشونکی برید» د بشري او تخنیکي تېروتنې له امله رامنځ ته شوی و.

ده د ۱۶ امریکایي پوځیانو تر ټول یا ډسپلن کول تایید کړل او وې ویل دا یوه «غیر ارادي» پېښه وه، ځکه نو د جنگی جنایتونو لاندې نه راځي. د بې پولې ډاکټرانو یا ایم ایس ایف، چې ددې روغتون چارې یې پرمخ وړلې، د برید وروسته په امریکا د جنگی جنایت تور لگولی و.

خو اوس به هیڅوک ددې برید له امله جنایي تورو سره نه مخامخ کېږي. ددې پر ځای به هغه کسان چې سزا ورکړ شوې ده دندې به یې ځنډول کېږي او یا به د خبرداري یا تر ټولو لیکونو ورکول کېږي.

جنرال وتل ددې برید په اړه د شوو پلټنو په تړاو معلومات ورکړل، ده د الوتکې کارکوونکي د څو ورځو د جگړې له امله سترې وبلل چې په وینا یې د چمتووالي سم معلومات ورسره نه و.

ده وویل له بریده ۱۰ دقیقې تېرېدو وروسته د ایم ایس ایف ډاکټرانو امریکایي چارواکو ته تیلیفون وکړ او د برید د بندولو غوښتنه یې کوله، خو د برید ودرولو نورې ۲۰ دقیقې وخت ونیولو.

ده وویل پلټنو کې وموندل شوه چې د بشري تېروتنې، او دالاتو نه کارکول ددې برید سبب شوي او هیڅ یو پوځي هم په دې نه پوهېدلو چې په یوه روغتون برید کوي.»

ایم ایس ایف ویلي دي «دا خبره زه ته نه ولیږي چې څنگه برید دوام وکړ». د ایم ایس ایف مشري، مینې نیکولي ویلي دي «د امریکا لخوا ننني معلومات په دې د اعتراف برابر دي چې گڼ مېشته سیمه کې بې کنټروله پوځي عملیاتو پرمخت امریکایي ځواکونه په دې کې پاتې راغلي دي چې د جگړې لومړني قوانین پلي کړي.»

له برید څخه اغېزمن شوو په دې ناخوښې ښودلې چې له تړل شوو څخه به یو تن هم د جنگی جنایت تورو سره نه مخامخ کېږي. په برید کې یو ژوبل شوي تن خالد احمد، چې پېښې یې اوس هم کار نه کوي د ای پي خبري اژانس ته ویلي دي هغه کسان چې ددې برید مسول دي «مجرمان دي او باید زندان ته واچول شي».

عمیر جمال

برگردان: مختار یاسا

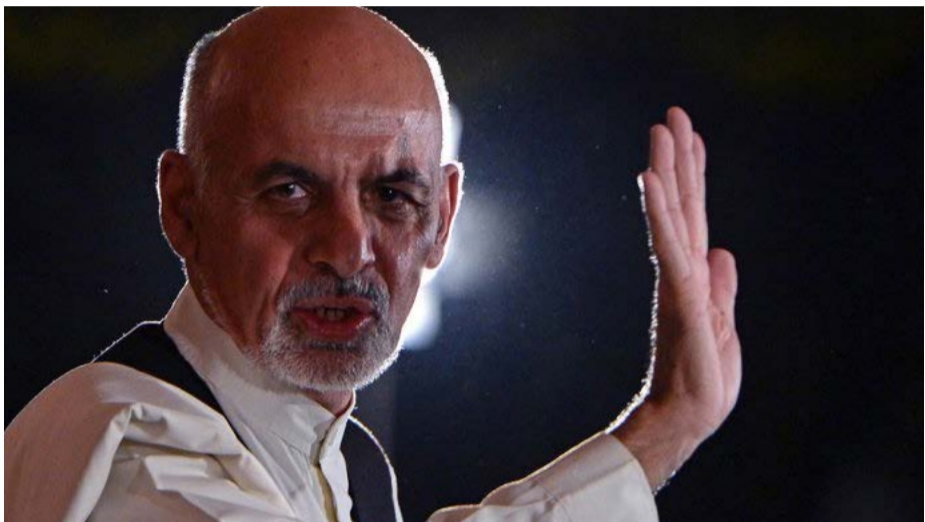
اشرف غنی، رییس جمهور افغانستان در تاریخ ۲۵ مارچ با سخنان داغی، به پاکستان به خاطر پناه دادن به شورشیانی که افغانستان را هدف قرار می‌دهند، حمله کرد. یک هفته قبل از سخنرانی آقای غنی، در اثر یک حمله انتحاری در کابل، حداقل ۶۴ نفر کشته و صدها تن دیگر مجروح گردیدند.

این سخنرانی آقای غنی، زمانی صورت می‌گیرد که پروسه صلح افغانستان در یک وضعیت بسیار پیچیده‌ای قرار گرفته است. ظاهراً پروسه صلح به رهبری گروه هماهنگی چهارجانبه — پاکستان، آمریکا، چین و افغانستان — به شکست انجامیده و غنی خواهان اقدام علیه رهبری طالبان که گفته می‌شود در پاکستان قرار دارد، شده است. علاوه بر آن، او گفت که دیگر کشورش از پاکستان انتظار ندارد تا طالبان را به گفتگوهای صلح بیاورد. احتمالاً دو عامل بسیار عمده، غنی را به این تصمیم جسورانه و شجاعانه وا داشته است.

اول، خراب شدن اوضاع امنیتی در نتیجه بمب‌گذاری‌های بی‌رحمانه طالبان که آقای غنی را به لحاظ سیاسی تضعیف کرده است. در داخل دولت، موقعیت غنی با فشار فزاینده‌ای احزاب مخالف و حتی بعضی از گروه‌های داخل حکومت، شدیداً در خطر قرار گرفته است. به باور آنها دیگر آقای غنی نمی‌تواند و نباید چشم‌انتظار گفتگوهای صلحی باشد که تا کنون هیچ نتیجه‌ی نداشته است. به گونه‌ی روشن، پالیسی دست‌درازی آقای غنی به سوی پاکستان کارگر نبوده است و پاکستان نتوانسته نفوذ معروف و معلوم‌اش را بالای طالبان در عمل نشان بدهد.

دوماً، مدارک بسیاری وجود دارند که نشان می‌دهند اسلام‌آباد هنوز دست از سیاست تبعیضانه‌اش در قبال گروه‌های تروریستی بر نداشته است و هنوز میان این گروه‌ها فرق قایل می‌شود. فقط چند ماه پیش، سرتاج عزیز، مشاور امور خارجی پاکستان به صورت علنی اعتراف کرد که پاکستان بالای طالبان نفوذ زیادی دارد و رهبری این گروه در پاکستان زندگی می‌کنند.

براساس بعضی گزارش‌ها، عملیات جاری نظامی پاکستان علیه گروه‌های شبه‌نظامی در مناطق قبایلی این کشور، بدون تفکیک انجام شده است. اما مدارک نشان می‌دهند که پاکستان به پناهدهی و نگهداری گروه‌های مختلف شبه‌نظامی و مشخصاً شبکه حقانی، ادامه می‌دهد. بر بنیاد گزارش‌ها، شبکه حقانی مسئول بمب‌گذاری مرگبار یک هفته قبل در کابل است. گذشته از آن، این گروه طالبان

درد و تا زمانی که این سوءظن وجود دارد، پالیسی حمایت آن از این گروه‌ها، احتمالاً تغییر نخواهد کرد.

با این حال، این کار اسلام‌آباد به این معنی نیست که پاکستان علاقمند صلح و ثبات در افغانستان نیست. در درازمدت، ثبات و شکوفایی اقتصادی خود پاکستان هم وابسته به صلح در افغانستان است. اسلام‌آباد، طالبان افغانی و دیگر گروه‌ها را به گفتگوهای صلح تشویق کرده است، اما این تشویق بیشتر به شکل خواهش بوده تا زور. می‌توان استدلال کرد که اسلام‌آباد تا آن حد علاقمند تشویق این گروه‌ها نیست که این گروه‌ها بخواهند از رهبران پاکستان جدا شده و روابطشان از بین برود.

گذشته از آن، حکومت ضعیف و تقسیم‌شده کابل با ارتشی که خوب تجهیز و آموزش ندیده است، باعث شده تا این مشکل شدیدتر شود. برای دستیابی به موفقیت در هرگونه پروسه صلح یا اقدام نظامی علیه طالبان که تا این‌جای کار سخت جنگیده‌اند، وحدت داخلی الزامی می‌باشد.

ظاهراً، غنی دوباره سیاست حامد کرزی، رییس‌جمهور قبلی افغانستان را در پیش گرفته است؛ پالیسی اتهام زدن به پاکستان به خاطر اقدام ناکافی در نقاط مرزی با افغانستان. این تغییر پالیسی می‌تواند دوست‌ها و هواداران او در پارلمان افغانستان را زیاده‌تر کند اما بر شورش‌گری پر پیچ‌وتاب طالبان، فائق نخواهد شد. این تحولات ناگوار نه‌تنها ناکامی یک کشور را نشان می‌دهند، بلکه گواهی است بر از دست رفتن امنیت کل منطقه.

منبع: مجله دیپلمات

نقش مهم و کلیدی را در حل بحران رهبری طالبان که پس از افشای مرگ ملا عمر بسیار حاد شده بود، بازی کرد. می‌توان استدلال کرد که پیروزی‌های اخیر نظامی طالبان در سرتاسر افغانستان، احتمالاً نتیجه همین اتحاد تازه آنها است.

ایالات متحده آمریکا اخیراً با نشر اعلامیه‌ای گفته است که گروه‌هایی مثل شبکه حقانی و طالبان، از خاک پاکستان عملیات می‌کنند. وزارت خارجه آمریکا در این اعلامیه گفته است: «ما بارها، نگرانی‌مان را در مورد مدارای مداوم مقامات بلندپایه پاکستان با گروه‌های طالبان و شبکه حقانی که از خاک پاکستان عملیات‌شان را سازمان‌دهی می‌کنند، با آنها ابراز کرده‌ایم».

آرشیف امنیت ملی دانشگاه جیورج واشنگتن به تازه‌گی یک تعداد مدارکی را منتشر کرده که نشان می‌دهند، بخش عمده‌ی تمویل شبکه حقانی از رهبری طالبان افغان در خاک پاکستان تامین می‌شود. این پیغام منتشر شده وزارت خارجه آمریکا در مورد تمویل شبکه حقانی این‌گونه است: «بخش عمده‌ی تمویل شبکه حقانی از رهبری طالبان در کوئته، انجام می‌شود».

درحالی‌که کابل عزادار مرگ ده‌ها نفر در اثر حمله یک هفته قبل طالبان به این شهر است، اسلام‌آباد میزبان هیاتی از طالبان می‌باشد. براساس گزارش‌ها، این هیات به‌خاطر بحث و آزادسازی فرماندهان ارشد طالبان (از بند پاکستان) در اسلام‌آباد به سر می‌برد. حضور طالبان افغانی در خاک پاکستان تایید می‌کند که اسلام‌آباد با این گروه روابط بسیار نزدیک دارد.

حمایت مداوم پاکستان از این گروه‌های شورشی، بستگی به حضور هند در افغانستان دارد. اسلام‌آباد در مورد نفوذ دهلی نو در افغانستان سوءظن زیادی

پای قطر به پروژه تاپی باز می‌شود

گاز تاپی و ۸ کیلومتر از این خط لوله به پایان رسیده است.

اما با وجود دیگر نگرانی‌ها در مورد اجرای پروژه تاپی و عبور آن از ولایت هلمند بحث تامین امنیت آن

معاون نخست‌وزیر ترکمنستان اظهار داشت: براساس توافق رؤسای جمهور دو کشور، قرار است ترکمنستان از بانک توسعه اسلامی تقاضای سرمایه‌گذاری کند. وی ادامه داد: کار مطالعات ژئولوژیکی خط لوله انتقال

رییس‌جمهور ترکمنستان از تاجران قطری خواسته است تا در پروژه خط انتقال گاز این کشور به افغانستان، پاکستان و هند موسوم به تاپی سرمایه‌گذاری کنند.

به گزارش آکی پرس، قربانقلی بردی محمداف رییس‌جمهور ترکمنستان از تاجران قطری برای پیوستن به پروژه خط انتقال گاز ترکمنستان، افغانستان، پاکستان و هند دعوت کرد.

بر اساس گزارش دفتر مطبوعاتی رییس‌جمهوری ترکمنستان، محمداف در دیدار و مذاکره با بن حمد آل ثانی رییس کمیته المپیک قطر، تاجران این کشور را برای سرمایه‌گذاری در پروژه گازی تاپی تشویق کرده است.

رشید مرادوف معاون نخست‌وزیر و وزیر امور خارجه ترکمنستان در دیدار با محمد اشرف‌غنی رییس‌جمهور افغانستان نیز گفته بود که یک شرکت ترکمنستانی کنسرسیوم تاپی را برعهده گرفته و در نشست در ماه جاری، ۸۵ درصد منابع مالی این پروژه را متقبل شده است.

پرنگ‌تر است. اشرف‌غنی در دیدار با معاون نخست وزیر ترکمنستان گفته بود که تأمین امنیت پروژه خط لوله انتقال گاز تاپی از اولویتهای کاری حکومت وحدت ملی است. تاپی از مناطقی خواهد گذشت که بیشترین رقابت برای حفظ و به دست آوردن قدرت در آن‌جا جریان دارد، طالبان هرگز با تاپی مخالفت نکرده‌اند و زمان که آنها قدرت را در اختیار داشتند، هیئتی را به منظور بررسی قرارداد به آمریکا اعزام کردند زیرا آنها در هزینه ترانزیت سهم خود را می‌خواهند.

به نظر کارشناسان بزرگترین نگرانی امنیتی پروژه تاپی، پاکستان است. بیشترین بخش خط لوله در این کشور از ایالت بلوچستان می‌گذرد، منطقه‌ای که ملی‌گرایان بلوچ به‌طور مداوم قیام می‌کنند و توزیع منابع ناشی از منابع ملی، به شمول گاز طبیعی، را یکی از نارضایتهای اصلی‌شان می‌دانند.